

17. olimpiāde Latvijas un pasaules vēsturē

II posms

1. uzdevums.

(4 punkti)

Sakārto notikumus hronoloģiskā secībā!

- A Latvijas PSR Augstākā padome pieņem deklarāciju „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu”
- B Berlīnes mūra krišana
- C Latvijas Republikas proklamēšana
- D M. Gorbačovs kļūst par PSRS Komunistiskās partijas ģenerālsekretāru
- E Latvijas – Krievijas miera līguma parakstīšana

--	--	--	--	--

2. uzdevums.

(6 punkti)

Sameklē katras personības darbībai atbilstošu skaidrojumu! Ieraksti pie katras personas pareizās atbildes burtu!

(Uzmanību! Skaidrojumu skaits atšķiras no personu skaita!)

— Mihails Gorbačovs	A Viens no LNNK dibinātājiem, Latvijas Bankas vadītājs (1991-2001).
— Kārlis Ulmanis	B Latvijas Republikas pirmais ministru prezidents.
— Dainis Īvāns	C PSKP pēdējais ģenerālsekretārs, PSRS pirmais prezidents, Perestrikas politikas uzsācējs.
— Einars Repše	D Latvijas Republikas pirmais prezidents.
— Jānis Čakste	E Žurnālists, politisko notikumu komentētājs.
— Ivars Godmanis	F Atjaunotās Latvijas republikas pirmais premjerministrs.
G Latvijas Tautas frontes pirmais vadītājs.

3. uzdevums.

(12 punkti)

Paskaidro, ar kādām organizācijām un notikumiem saistīti šie simboli?

4. uzdevums

Kas bija šo Atmodas laikā populāro dziesmu izpildītāji?

(6 punkti)

Ieraksti atbilstošo burtu tukšajā vietā pirms dziesmas nosaukuma!

1. ___ "Dzimtā valoda" A *Sīpoli* B *Līvi* C *Opus Pro* D *Jumprava*
2. ___ "Brīvību Baltijai" A *Opus Pro* B *Remix* C *Līvi* D *Pērkons*
3. ___ "Zaļā Dziesma" A *Turaidas Roze* B *Pērkons* C *Mirdza Zīvere* D *Eolika*
4. ___ "Mazs bērniņš krustcelēs" A Igo un Jānis Sproģis B *Viktors Lapčenoks*
C *Uldis Stabulnieks* D *Zigfrīds Muktupāvels un Igo*
5. ___ "Daugaviņa" A *Ieva Kerēvica* B *Mirdza Zīvere* C *Sīpoli* D *Ieva Akurātere*
6. ___ "Manai tautai" A *Aija Kukule* B *Līvi* C *Credo* D *Ieva Akurātere*

5. uzdevums.

(15 punkti)

Kuri Latvijas 20. gadsimta vēstures notikumi, Tavuprāt, nesuši visvairāk pārmaiņu?

Izvēlies piecus nozīmīgākos notikumus un pamato savu izvēli, raksturojot to rezultātā notikušās pārmaiņas!

Notikums	Datējums	Pārmaiņas
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

6. uzdevums.

(8 punkti)

Ieraksti zem datuma svētku vai atceres dienas nosaukumu! Labajā pusē uzraksti atzīmējamā vēstures notikuma aprakstu.

4. maijs

20. janvāris

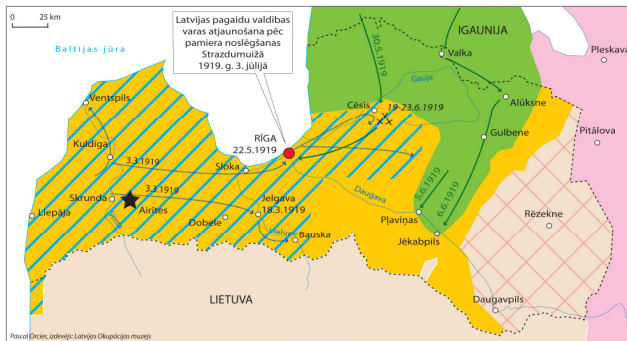
11. novembris

22. jūnijs

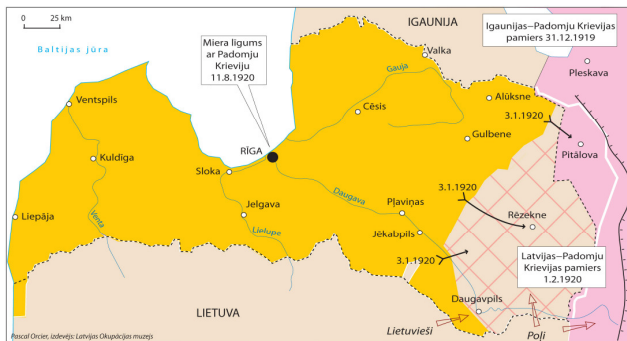
7. uzdevums

(10 punkti)

Izpēti kartes un atbildi uz jautājumiem!

7.1. Kādu notikumu attēlo šeit redzamās kartes?

7.2. Ar kādu nozīmīgu pasaules vēstures notikumu kartēs attēlotais notikums saistīts?

7.3. Kādi bija šī notikuma cēloņi?

7.4. Kādas bija šī notikuma sekas?

Uzmanīgi izlasi avotu tekstu, lai atbildētu uz jautājumiem!

Avots A *Dainis Īvāns, Artūrs Snips. Par Daugavas likteni domājot (1986).*

Ļoti maldās tie, kas Daugavas upē saskata tikai zināmu ūdens daudzumu savu praktisko, tehnisko vajadzību apmierināšanai. Diemžēl neviens pat aptuveni nespēj paredzēt, kādas sekas Baltijas dabai ja ne rīt, tad parīt vai aizparīt nesīs šī dzīvā organisma, savdabīgās ekosistēmas pārvēršana aizdambējumu sistēmā. Pirms daudziem gadiem tapušais spēkstacijas projekts un vēl senākā kaskādes iecere nekādā veidā nerēķinās ar tām izmaiņām cilvēces domāšanā, ko izdarījis laiks, ko noteikusi jau pieļauto kļūdu analīze. Nu, kad izpostīta ne viena vien ekosistēma, kad tā sekas jūtam uz savas ādas, saprotam, ka ikviena dabas pārveidošanas projekta pamatā noteicošajiem tomēr jābūt ekoloģiskajiem un arī estētiskajiem, sirdsapziņas apsvērumiem. ASV biologa Pola Ērliha izstrādātajā dabas aizsardzības "dzelzs likumā" īpaši uzsvērts, ka dabas priekšā mums iespējama tikai atkāpšanās, bet ne uzbrukums, ka planētas dzīvībai draud nāves briesmas, ja par mērķi izvirzīsim tikai "tūlītējo labumu", ko var gūt cilvēks. Tas arī šajā – Daugavas HES un kaskādes – lietā mums liek aizdomāties par Daugavas baseina iedzīvotāju eksistenci nākotnē. Par to, vai drīzumā, nonākot pie lētākiem un ekoloģiski nekaitīgākiem enerģijas avotiem, nākamās paaudzes mums teiks paldies par mūsu nepacietību, iznīcinot unikālo Daugavas senleju. Dabas un kultūras vērtību ziņā nesamaksājami bagātais Kokneses kanjons un Staburags jau zuduši. Un maz mierinājuma tagad dzirdamajā pseidooptimistiskajā apgalvojumā, ka, salīdzinot ar Pļaviņu jūru, Daugavpils ūdenskrātuve jau vairāk neizpostīšot. Nesmīdināsim nu pasauli ar prātojumumu, ka dažu jaunībā izrautu zobu dēļ vēlāk par varītēm jātiek valā arī no pārējiem! Upes galīgo iznīcināšanu vēl iespējams novērst pat tai brīdī, kad HES atklāšanas mītiņam gatavosies aizdambētāju brigāde un spēlēs orķestris. Mēs nevaram apiet, ignorēt, uzskatīt par mums neaktuālu nule apturētā ziemeļu upju pagriešanas apspriešanās izkristalizēto atziņu, kas kategoriski prasa liela mēroga dabas pārveides darbus atlikt līdz brīdim, kad zinātne uz visām ar to saistītajām problēmām dos precīzu atbildi. Tikai tā varētu būt vienīgā alternatīva, domājot par rītdienu, ievērojot valsts nākotnes intereses. Daugavas kaskādes iecere pie mūsu republikas apdzīvotības līmeņa, intensīvā rūpniecības un lauksaimniecības, pie mūsu teritoriālajiem mērogiem ir liela, pat grandioza uzdrīkstēšanās graut savas mājvietas, savas biosfēras un hidrosfēras tūkstošgadīgo slīpējumu un līdzsvarojumu.

Avots B *Egīls Zirnis, Līga Rozentāle, Līga Lazdiņa. Par Rīgas Metro akciju (2008)*

Gribēdams mazināt pretmetro demonstrācijas publicitāti, A. Rubiks aizliedza VAK mītiņu Esplanādē, bet ieguva pretēju rezultātu – VAK iepriekš neplānotu gājienu uz Arkādijas parku Pārdaugavā 27.aprīlī, kurš kļuva par līdz šim masveidīgāko tautas nevardarbīgas nepakļaušanās izpausmi. Kad pirmie pāri Akmens (tolaik – Oktobra) tiltam Pārdaugavas pusē pārgājušie atskatījās, redzēja, ka gājiena beigas vēl tikai nāk laukā no Vecrīgas. Lielākā daļa gājiena dalībnieku bija jaunieši, padomju okupācijas drūmākos gadus pieredzējuši vecākā paaudze vēl baidījās no varas reakcijas. Arkādijā tika teiktas runas un vākti paraksti pret metro celtniecību. Nākamajā dienā pēc mītiņa notikusi VAK sanāksme bija pārpildīta, klubā vēlējās iestāties tik daudz cilvēku, ka pietrūka iestāšanās veidlapu. Neviens vairs nevēlējās pieļaut kārtējo PSRS megabūvi Rīgā, kas vienmēr bija nozīmējis arī jaunus viesstrādnieku pūļus.

8.1. Par kādu projektu realizāciju stāstīts avotos A un B?

8.2. Kādām ar projektu realizāciju saistītām problēmām žurnālisti pievērsuši uzmanību?

8.3. Kāds bija raksta (Avots A) publicēšanas mērķis?

8.4. Kāds bija projektu liktenis?

8.5. Kāpēc pirmās organizētās protesta akcijas bija saistītas ar vides un dabas aizsardzības jautājumiem?

8.6. Kāda attieksme pret minētajiem projektiem ir dažādām sabiedrības grupām mūsdienās?

9. uzdevums.

(8 punkti)

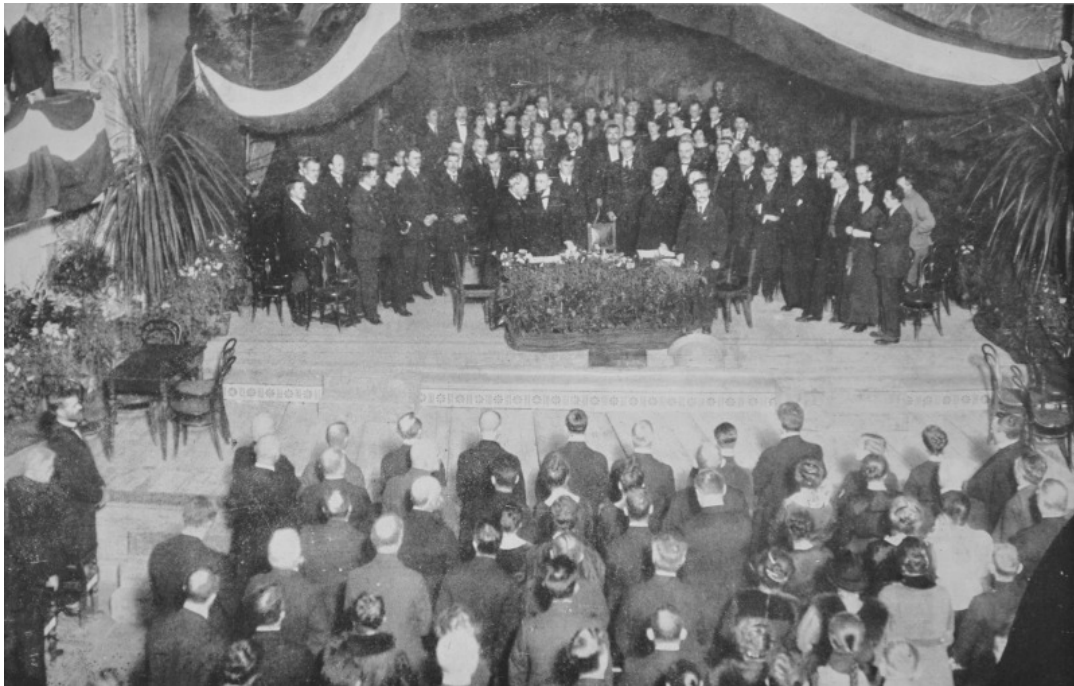
Izsvītro katrā jēdzienu rindā lieko vārdu! Pamato savu izvēli, paskaidrojot, kāds princips vieno jēdzienus!

9.1. Rublis – lats – doičmarka – reihsmarka

9.2. Čehoslovākija – Igaunija – Francija – Somija

9.3. Autoritārisms – militārisms – totalitārisms – demokrātija

9.4. Latvija – Lietuva – Armēnija – Igaunija

1918. gada 18. novembris, Rīga.

1991. gada janvāris, Rīga.

Vieta pārsprieduma melnrakstam.